

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

Ε Κ Θ Ε Σ Η

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΗΤΑ Μ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ΑΘΗΝΑ 2025

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

**ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΝΙΚΗΤΑ Μ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ
ΑΘΗΝΑ 2025**

**ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Κ΄ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄**

ΕΚΘΕΣΗ

**ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ**

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Περιεχόμενα

I.	ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	1
II.	ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ.....	3
III.	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ.....	9
	1 ^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	11
	«Η εξάλειψη της έμφυλης βίας και όλων των μορφών διακρίσεων»	
	Εισηγητές: Ιλχάν Αχμέτ, Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου και Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Μέλη της Επιτροπής	
	2 ^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	17
	«Γυναικεία επιχειρηματικότητα και απασχόληση»	
	Εισηγήτρια: Μαρία – Νεφέλη Χατζηιωαννίδου, Μέλος της Επιτροπής	
	3 ^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	25
	«Η προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών»	
	Εισηγήτριες: Ιωάννα Λυτρίβη και Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Μέλη της Επιτροπής	
	4 ^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	31
	«Οι αρχές και οι αξίες του Εθελοντισμού και το Εθελοντικό Κίνημα στην Ελλάδα»	
	Εισηγητές: Αγγελική Δεληκάρη και Σπυρίδων Κουλκουδίνας, Μέλη της Επιτροπής	
IV.	ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	35

I. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ, ΣΥΝΘΕΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Κατά τη Β΄ τακτική Σύνοδο της Κ΄ Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συνεστήθη, σύμφωνα με το άρθρο 43Α του Κανονισμού της Βουλής (ΚτΒ), με την υπ' αριθμ. πρωτ. 13203/9185, από 3 Δεκεμβρίου 2024, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, η οποία ακολούθως τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. πρωτ. 1336/925/28.01.2025 και 3800/2698/24.03.2025 αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής και η τελικώς διαμορφωθείσα σύνθεση της εν λόγω Επιτροπής ήταν η εξής:¹

Μαρία Αντωνίου, Βασίλειος (Λάκης) Βασιλειάδης, Γεώργιος Βρεπτάκος, Αγγελική Δεληκάρη, Μαρία - Αλεξάνδρα Κεφάλα, Κωνσταντίνος Κεφαλογιάννης, Σπυρίδων Κουκουδίνης, Σπυρίδων Κυριάκης, Ιωάννα Λυτρίβη, Αικατερίνη (Κατερίνα) Παπακώστα-Παλιούρα, Θεοφάνης (Φάνης) Παπάς, Γεώργιος Σταμάτης, Μαρία Συρεγγέλα, Μαρία – Νεφέλη Χατζηιωαννίδου, Ιλχάν Αχμέτ, Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου, Παύλος Χρηστίδης, Έλενα Ακρίτα, Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Παρθένα (Πόπη) Τσαπανίδου, Παρασκευή (Βιβή) Δάγκα, Ασημίνα (Σεμίνα) Διγενή, Συμεών Κουπελόγλου, Θεανώ Φωτίου, Γεώργιος Ρούντας και Γεωργία (Τζώρτζια) Κεφαλά.

Για την εκλογή των μελών του Προεδρείου της εφαρμόστηκε το άρθρο 34 ΚτΒ, σε συνδυασμό με το άρθρο 43 Α παρ. 4 ΚτΒ, που ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι δύο Αντιπρόεδροι και ένας Γραμματέας εκλέγονται από τα μέλη της Επιτροπής, από την πρώτη, δεύτερη και τρίτη κατά σειρά σε δύναμη Κοινοβουλευτική Ομάδα της Αντιπολίτευσης, αντιστοίχως.

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε σε Σώμα, κατά τις διαδικασίες του Κανονισμού της Βουλής, την 5^η Δεκεμβρίου 2024, με την εκλογή των μελών του Προεδρείου της. Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη η Βουλευτής, κυρία Μαρία Αντωνίου. Το αξίωμα του Α΄ Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο Βουλευτής, κ. Παύλος Χρηστίδης και του Β΄ Αντιπροέδρου η Βουλευτής, κυρία Έλενα Ακρίτα. Για το αξίωμα του Γραμματέα δεν υπεβλήθη πρόταση υποψηφιότητας.

---

¹ Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 παρ. 1, 2 και 5 του Κανονισμού της Βουλής, από τη 12η Ιουνίου 2025 δεν υφίσταται πλέον η Κοινοβουλευτική Ομάδα «Σπαρτιάτες» (βλ. σχετική ανακοίνωση, στις 12 Ιουνίου 2025, κατά τη ΡΛΕ΄ Συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής και το υπ' αριθμ. πρωτ. 6671/4650/12.06.2025 έγγραφο της Διεύθυνσης Υποστήριξης Βουλευτών).

Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Βουλής (άρθρο 43Α, παρ. 2, περ. ε΄) αντικείμενο της Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου είναι «α) Η μελέτη, η έρευνα και η διατύπωση προτάσεων με σκοπό την προώθηση στην εκπαίδευση, στην οικογένεια και στους άλλους κοινωνικούς θεσμούς της αρχής της ισότητας των φύλων, ιδίως σε θέματα απασχόλησης, σεβασμού και προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και κάθε άλλη ενέργεια που συμβάλλει στην κατοχύρωση και εφαρμογή της αρχής αυτής από τη Διοίκηση και τους, εν γένει, δημόσιους φορείς, κατά τους ορισμούς της παραγράφου 2 του άρθρου 4 και της παραγράφου 2 του άρθρου 116 του Συντάγματος. ββ) Η παρακολούθηση των αναγκών και των προβλημάτων της νεολαίας, η υποβολή συναφών προτάσεων, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, προς κάθε αρμόδιο φορέα, η διερεύνηση της δυνατότητας συνεργασίας με τα Κοινοβούλια άλλων χωρών και διεθνείς οργανισμούς σε θέματα που απασχολούν τους νέους, η ανάληψη πρωτοβουλιών και δραστηριοτήτων για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, καθώς και η αξιολόγηση των απόψεων που διατυπώνονται στις συνόδους της Βουλής των Εφήβων και η προώθησή τους στους αρμόδιους Υπουργούς».

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΚΛΗΘΕΝΤΕΣ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου πραγματοποίησε δώδεκα (12) συνεδριάσεις (συμπεριλαμβανομένης εκείνης της εκλογής των μελών του Προεδρείου της).

Στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της Επιτροπής εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της και υποβολή προτάσεων, αρμόδιοι Υπουργοί, Υφυπουργοί, Γενικοί και Ειδικοί Γραμματείς Υπουργείων, υπηρεσιακοί παράγοντες, πανεπιστημιακοί, εκπρόσωποι φορέων, Συλλόγων, Οργανώσεων και Ενώσεων, καθώς και ειδικοί επιστήμονες. Στις δύο (2) τελευταίες συνεδριάσεις της Β' Συνόδου, η Επιτροπή συζήτησε για τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης, τον ορισμό Εισηγητών κατά θέματα και τελικώς την έγκρισή της.

Ειδικότερα:

- Συνεδρίαση της 26^{ης} Νοεμβρίου 2024

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για πρόληψη και αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η κυρία Κατερίνα Πατσογιάννη, Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

- Συνεδρίαση της 5^{ης} Δεκεμβρίου 2024

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Εκλογή Προεδρείου της Επιτροπής

- Συνεδρίαση της 10^{ης} Δεκεμβρίου 2024

Θέματα ημερήσιας διάταξης:

1. Σύσταση και συγκρότηση της Υποεπιτροπής για την Καταπολέμηση της Εμπορίας και της Εκμετάλλευσης Ανθρώπων
2. Τα Δικαιώματα του παιδιού - Διαμορφώνοντας το μέλλον τους

Για το 2ο θέμα της ημερήσιας διάταξης, τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν η κυρία Regina De Dominicis, Περιφερειακή Διευθύντρια της UNICEF για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία και ο Δρ. Ghassan Khalil, Διπλωματικός Εκπρόσωπος της UNICEF στην Ελλάδα.

- Συνεδρίαση της 17^{ης} Δεκεμβρίου 2024

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Ψηφιακή προσβασιμότητα στο πλαίσιο μιας Ανθρωποκεντρικής Τεχνητής Νοημοσύνης

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο κ. Κωνσταντίνος Στεφανίδης, Πρόεδρος της Εθνικής Αρχής Προσβασιμότητας.

- Συνεδρίαση της 14^{ης} Ιανουαρίου 2025

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Το Χαμόγελο του Παιδιού - 29 χρόνια δράσης

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο κ. Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, Πρόεδρος του Συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και η κυρία Ιωάννα Λαγουμιντζή, Κοινωνική Λειτουργός του Συλλόγου.

- Συνεδρίαση της 30^{ης} Ιανουαρίου 2025

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Η Εθελοντική Αιμοδοσία στην Ελλάδα - Παγκόσμια Δεδομένα & Διεθνείς Συνεργασίες: το έργο της Π.Ο.Σ.Ε.Α.

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο κ. Χρήστος Πρωτόπαπας, Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών (Π.Ο.Σ.Ε.Α.) και ο κ. Θεολόγος Ζώτος, Γενικός Γραμματέας της Π.Ο.Σ.Ε.Α. & Γενικός Γραμματέας της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Οργανώσεων Εθελοντικής Αιμοδοσίας (FIODS).

- Συνεδρίαση της 27^{ης} Φεβρουαρίου 2025

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Δράσεις για την προβολή και αξιοποίηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW)

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η κυρία Κατερίνα Πατσογιάννη, Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

- Συνεδρίαση της 20^{ης} Μαρτίου 2025²

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Γυναικεία Ηγεσία στις Περιβαλλοντικές Υποθέσεις

Τα Μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν οι κυρίες: Μαρία Δαμανάκη, Σύμβουλος για το κλίμα και τη θαλάσσια πολιτική, πρώην Ευρωπαϊά Επίτροπος Θαλασσίων Υποθέσεων και Αλιείας, Ρόδη Κράτσα, τέως Ευρωβουλευτής, Α΄ Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ιδρύτρια του Women of Europe Award, Γλυκερία Σιούτη, Καθηγήτρια Δημοσίου Δικαίου και Δικαίου Περιβάλλοντος στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), Μαρία Λοϊζίδου, Χημικός Μηχανικός, Καθηγήτρια του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ), Αλεξάνδρα Μητσοτάκη, Πρόεδρος και συνιδρύτρια του World Human Forum (WHF), Μαρία Παπαδοπούλου, Πρόεδρος του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), Καθηγήτρια, Αναπλ. Κοσμήτορας της Σχολής Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών – Μηχανικών Γεωπληροφορικής του ΕΜΠ, Κάτια Λαζαρίδη, Καθηγήτρια στο Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, Όλγα Σταυροπούλου, Γενική Διευθύντρια της Ελληνικής Ένωσης Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος (HELMERA), Βιβή Κολλιοπούλου, Πρόεδρος της WISTA Hellas, Λυδία Καρρά, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και Θεοδώρα Αντωνακάκη, Διευθύντρια του Κέντρου Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας της Τράπεζας της Ελλάδος.

---

² Κοινή Συνεδρίαση με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος

Συνεδρίαση της 29^{ης} Απριλίου 2025³

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Προγράμματα καινοτομίας στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Τα Μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν οι κ.κ.: Κωνσταντίνος Βλάσσης, Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Ευάγγελος Αφθονίδης, Γενικός Διευθυντής του Κέντρου Διάδοσης Επιστημών και Μουσείου Τεχνολογίας «ΝΟΗΣΙΣ», Ιωάννης Σομαλακίδης, Πρόεδρος του Οργανισμού Εκπαιδευτικής Ρομποτικής Επιστήμης, Τεχνολογίας και Μαθηματικών «STEM Education», Θεοδόσιος Σαπουνίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών, Απτικών Διεπαφών και Εκπαιδευτικής Ρομποτικής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) & Συνιδρυτής της «DuckyCode» P.C. τεχνοβλαστού ΑΠΘ, Χρήστος Ουζούνης, Καθηγητής του Τμήματος Πληροφορικής της Σχολής Θετικών Επιστημών του ΑΠΘ, Αργύρης Τζικόπουλος, Γενικός Διευθυντής του Σωματείου «Junior Achievement Greece» (JA Greece), Κωνσταντίνος Βασιλείου, Εκπαιδευτικός & Πρόεδρος του Φιλεκπαιδευτικού Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού «EDUACT - Δράση για την εκπαίδευση» και Αλεξάνδρα Λαπουρίδου, Καθηγήτρια Αγγλικών & Υπεύθυνη του Τμήματος Ρητορικής και Αντιλογίας του Ελληνογαλλικού Κολεγίου «ΔΕΛΑΣΑΛ» Θεσσαλονίκης.

- Συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουλίου 2025

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Γυναικεία απασχόληση, στρατηγική και πολιτικές για την ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης και ο Γενικός Διευθυντής Εργασιακών Σχέσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κωνσταντίνος Αγραπιδάς.

---

³ Κοινή Συνεδρίαση με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας

- Συνεδρίαση της 31^{ης} Ιουλίου 2025

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής (άρθρο 43Α παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής) για τη Β΄ Σύνοδο και ορισμός εισηγητών κατά θέματα.

- Συνεδρίαση της 26^{ης} Σεπτεμβρίου 2025

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση επί των εισηγήσεων που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Επιτροπής (άρθρο 43Α παρ. 6 του Κανονισμού της Βουλής) και έγκριση αυτής.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

«Η εξάλειψη της έμφυλης βίας και όλων των μορφών διακρίσεων»

Εισηγητές: Ιλχάν Αχμέτ, Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου και Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Μέλη της Επιτροπής

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η εξάλειψη της έμφυλης βίας και όλων των μορφών διακρίσεων αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση κάθε δημοκρατικού κράτους δικαίου και αναπόσπαστο στοιχείο της κοινωνικής δικαιοσύνης. Στην Ελλάδα, παρά την πρόοδο που έχει συντελεστεί, τα φαινόμενα βίας και ανισοτήτων εξακολουθούν να καταγράφονται με αυξανόμενη ένταση, αποκαλύπτοντας τόσο τα θεσμικά, όσο και τα κοινωνικά κενά, που παραμένουν.

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει αναλάβει τον κρίσιμο ρόλο να αναδεικνύει τις προκλήσεις αυτές και να συμβάλλει, με προτάσεις και εισηγήσεις, στην υλοποίηση αποτελεσματικών πολιτικών. Στο πλαίσιο της 1^{ης} θεματικής ενότητας, η Επιτροπή συνεδρίασε δύο φορές, με αντικείμενο αφενός τις πολιτικές για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και αφετέρου την προβολή και αξιοποίηση της Σύμβασης για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW). Οι συνεδριάσεις αυτές κατέδειξαν τόσο τις θετικές πρωτοβουλίες, όσο και τις σημαντικές αδυναμίες, που χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης.

I. Συνεδρίαση της 26^{ης} Νοεμβρίου 2024 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Πολιτικές της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της Έμφυλης Βίας»

Στις 26 Νοεμβρίου 2024, μία ημέρα μετά τη Διεθνή Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, συνεδρίασε η Επιτροπή, με αντικείμενο την παρουσίαση των πολιτικών της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.

Η συζήτηση ανέδειξε την έμφυλη βία ως ένα διαρκές και πολυδιάστατο πρόβλημα, το οποίο απαιτεί συντονισμένη κρατική στρατηγική, επαρκείς δομές στήριξης και ουσιαστικές πολιτικές ισότητας.

Τοποθέτηση κυρίας Κατερίνας Πατσογιάννη, Γενικής Γραμματέως Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Η Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κυρία Κατερίνα Πατσογιάννη, αρχικά, ενημέρωσε τα μέλη της Επιτροπής σχετικά με την εκπροσώπηση της Ελλάδας, με 15μελή αντιπροσωπεία, στην αρμόδια Επιτροπή του ΟΗΕ για τη Σύμβαση για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW). Η κυρία Πατσογιάννη επισήμανε πως, δυστυχώς, το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας και της βίας κατά των γυναικών στη χώρα μας είναι μόνιμο, ενώ, παράλληλα, τόνισε ότι οι σχετικές συστάσεις σε όλες τις Επιτροπές του ΟΗΕ για τη χώρα μας αφορούν στο θέμα της ισότητας των γυναικών, καθώς τα νούμερα, που παραμένουν αρνητικά, αναδεικνύουν πως στην Ελλάδα οι γυναίκες συνεχίζουν να υποεκπροσωπούνται στα κέντρα λήψης αποφάσεων και φυσικά στην πολιτική ζωή.

Στη συνέχεια, παρουσίασε το πλέγμα δράσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας.

Βασικοί άξονες:

- **Δίκτυο υποστήριξης:** 44 Συμβουλευτικά Κέντρα και 20 Ξενώνες Φιλοξενίας για γυναίκες-θύματα και τα παιδιά τους.
- **Γραμμή SOS 15900:** 24ωρη τηλεφωνική γραμμή, με εξειδικευμένο προσωπικό.
- **“Risk Tool”:** νέο εργαλείο εκτίμησης επικινδυνότητας, σε συνεργασία με τη Scotland Yard, για έγκαιρη λήψη μέτρων προστασίας.
- **Διατομεακές συνεργασίες:** συνέργεια με τα Υπουργεία Δικαιοσύνης και Προστασίας του Πολίτη για την ενίσχυση θεσμικών και αστυνομικών μηχανισμών προστασίας.
- **Ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση:** δράσεις στα σχολεία, συνεργασία με πανεπιστήμια για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης, συμμετοχή σε διεθνή fora (ΟΗΕ, Συμβούλιο της Ευρώπης).

Τέλος, η Γενική Γραμματέας ανέδειξε ότι, σύμφωνα με την Ελληνική Αστυνομία, το πρώτο δεκάμηνο του 2024 καταγράφηκαν 15.571 γυναίκες θύματα έμφυλης βίας, αριθμός σημαντικά αυξημένος σε σχέση με το 2023.

Κριτική και προτάσεις από τις τοποθετήσεις των Βουλευτών

Κατά τις τοποθετήσεις τους, οι Βουλευτές τόνισαν ότι η συμμόρφωση της χώρας δεν μπορεί να παραμένει τυπική, αλλά πρέπει να αποκτήσει ουσιαστικό περιεχόμενο, με συγκεκριμένες πολιτικές, που θα στοχεύουν στην πρόληψη, στην ενδυνάμωση των θυμάτων και στη δημιουργία ενός συνεκτικού δικτύου υποστήριξης. Η έμφυλη βία αναγνωρίστηκε ως ένα πολυδιάστατο φαινόμενο, συνδεδεμένο με κοινωνικές ανισότητες, παγιωμένα στερεότυπα και ελλείψεις του κρατικού μηχανισμού.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στην ανάγκη εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης από τις μικρές ηλικίες. Επιπλέον, πολλοί Βουλευτές ανέδειξαν τη σημασία της εισαγωγής μαθημάτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης και ισότητας στα σχολεία, ώστε να σπάσει ο φαύλος κύκλος των προκαταλήψεων και της αναπαραγωγής ανισοτήτων. Παράλληλα, συζητήθηκε η ανάγκη ενίσχυσης των υποδομών φιλοξενίας και στήριξης των θυμάτων, με περισσότερους Ξενώνες και Συμβουλευτικά Κέντρα. Έμφαση δόθηκε στο ζήτημα της άνισης γεωγραφικής κατανομής αυτών των δομών, τονίζοντας ότι η προστασία δεν μπορεί να εξαρτάται από τον τόπο κατοικίας του θύματος. Επιπλέον, συζητήθηκε το γεγονός της μικρής εκπροσώπησης του γυναικείου φύλου στο πολιτικό γίνεσθαι της χώρας, καθώς και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, για να αλλάξει αυτή η νοοτροπία. Ζητήθηκε, επίσης, διαρκής αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών, με μηχανισμούς λογοδοσίας, που θα διασφαλίζουν ότι τα προγράμματα φέρνουν μετρήσιμα αποτελέσματα.

Κοινά σημεία της κριτικής:

- **Ανεπάρκεια υποδομών:** οι υπάρχουσες δομές (Ξενώνες, Συμβουλευτικά Κέντρα) κρίνονται λίγες και άνισα κατανεμημένες.
- **Ανασφάλεια θυμάτων:** παρατηρείται έλλειψη εμπιστοσύνης προς την αστυνομία και καθυστερήσεις στην ανταπόκριση (ακόμη και με το panic button).
- **Νομικά κενά:** ανάγκη αναγνώρισης του όρου «γυναικοκτονία» στον Ποινικό Κώδικα, ενίσχυση της προστασίας ανηλίκων σε καθεστώς συνεπιμέλειας και επιτάχυνση δικαστικών διαδικασιών.
- **Κοινωνικοί παράγοντες:** αναδείχθηκαν ως βασικές αιτίες η φτώχεια, η ανεργία, οι εξαρτήσεις, οι πατριαρχικές αντιλήψεις και τα έμφυλα στερεότυπα.
- **Ανάγκη εκπαίδευσης και πρόληψης:** προγράμματα στα σχολεία, ενδυνάμωση οικογένειας και τοπικών κοινωνιών, εκστρατείες ενημέρωσης.

Προτάθηκαν συγκεκριμένα:

- Σχεδιασμός ολοκληρωμένου δικτύου κρατικών δομών, με επαρκή και μόνιμη χρηματοδότηση.
- Δημιουργία στεγαστικών προγραμμάτων ειδικά για θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας.
- Θεσμική κατοχύρωση του όρου «γυναικοκτονία» και αυστηροποίηση του νομικού πλαισίου.
- Συστηματική εκπαίδευση αστυνομικών και δικαστικών λειτουργών για την έμφυλη διάσταση της βίας.
- Ενίσχυση της πρόληψης μέσω εκπαίδευσης νέων και ενημερωτικών καμπανιών, σε συνεργασία με οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών.

II. Συνεδρίαση της 27^{ης} Φεβρουαρίου 2025 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Δράσεις για την προβολή και αξιοποίηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη Όλων των Μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW)»

Στις 27 Φεβρουαρίου 2025, συνεδρίασε η Επιτροπή, με αντικείμενο την παρουσίαση των δράσεων για την προβολή και αξιοποίηση της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για την Εξάλειψη όλων των μορφών Διακρίσεων κατά των Γυναικών (CEDAW).

Τοποθέτηση κυρίας Κατερίνας Πατσογιάννη, Γενικής Γραμματέως Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

Η Γενική Γραμματέας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, κυρία Κατερίνα Πατσογιάννη, παρουσίασε τις πρωτοβουλίες και τις δράσεις του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για την προβολή και αξιοποίηση της Σύμβασης CEDAW.

Αναφέρθηκε στη σημασία της Σύμβασης ως κορυφαίου κειμένου για τα δικαιώματα των γυναικών και στις πρόσφατες διεθνείς αξιολογήσεις της Ελλάδας από τον ΟΗΕ και παρουσίασε τις δράσεις της Γενικής Γραμματείας, μεταξύ των οποίων:

- η εφαρμογή Gender Budgeting σε όλα τα Υπουργεία,

- το Εθνικό Σχέδιο Δράσης «Γυναίκες, Ειρήνη και Ασφάλεια» (2023–2028),
- η κύρωση της Οδηγίας 2381/2022 για την ισόρροπη εκπροσώπηση των φύλων σε θέσεις διοίκησης εταιρειών,
- τα σήματα ισότητας και diversity για τις επιχειρήσεις,
- το πρόγραμμα Fair Pay για τη μισθολογική ισότητα,
- το πρόγραμμα «Νταντάδες της Γειτονιάς» για τη στήριξη των εργαζόμενων μητέρων.

Τόνισε, τέλος, ότι η Σύμβαση CEDAW καλύπτει νέες προκλήσεις, όπως τα έμφυλα στερεότυπα, τις πολλαπλές διακρίσεις, την τεχνητή νοημοσύνη και την κλιματική κρίση και αποτελεί εργαλείο παρακολούθησης και λογοδοσίας για όλα τα κράτη-μέλη.

Κριτική και παρατηρήσεις από τις τοποθετήσεις Βουλευτών

Κατά τη συζήτηση, οι Βουλευτές αναγνώρισαν τη σημασία της Σύμβασης, αλλά ανέδειξαν και τις αδυναμίες στην εφαρμογή των πολιτικών ισότητας. Η συζήτηση διευρύνθηκε και εξετάστηκαν ζητήματα που αφορούν το λεγόμενο «pay gap» (μισθολογικό χάσμα) μεταξύ γυναικών και ανδρών, τον ρατσισμό στον εργασιακό χώρο, την αναπηρία, την εθνοτική καταγωγή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου. Υπογραμμίστηκε έντονα ότι απαιτούνται οριζόντιες πολιτικές ισότητας, με ισχυρότερους ελεγκτικούς μηχανισμούς για την εφαρμογή των νόμων, καθώς και την ανάγκη της ποινικοποίησης του εγκλήματος της γυναικοκτονίας. Τονίστηκε ότι αρκετά περιστατικά βίας και διακρίσεων δεν καταλήγουν ποτέ στη Δικαιοσύνη ή δεν αντιμετωπίζονται με την απαραίτητη σοβαρότητα, γεγονός που οδηγεί σε απώλεια εμπιστοσύνης των πολιτών προς τους θεσμούς. Οι Βουλευτές επισήμαναν την ανάγκη να υπάρξουν αποτελεσματικές δικαστικές διαδικασίες και αυστηρή τήρηση της ισονομίας.

Ένα ακόμη κρίσιμο σημείο ήταν η συνεργασία με οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών και ΜΚΟ. Σε πολλές τοποθετήσεις τονίστηκε ότι οι φορείς αυτοί διαθέτουν τεχνογνωσία και μπορούν να προσφέρουν εξειδικευμένες υπηρεσίες, κυρίως σε τοπικές κοινωνίες. Ωστόσο, επισημάνθηκε ότι πρέπει να διασφαλίζεται η διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων και να υπάρχει αυστηρός έλεγχος, ώστε η συνεργασία Κράτους και ΜΚΟ να παραμένει αξιόπιστη και αποτελεσματική.

Επισημάνθηκαν:

- η ανάγκη ολιστικής προσέγγισης, ώστε τα εθνικά σχέδια δράσης να μετατρέπονται σε ουσιαστική προστασία για τις γυναίκες,
- η μισθολογική ανισότητα και οι διακρίσεις στον χώρο εργασίας, ιδίως σε θέματα επαγγελματικής ανέλιξης και ισορροπίας οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής,
- τα προβλήματα στην εφαρμογή προγραμμάτων στήριξης, όπως οι «Νταντάδες της Γειτονιάς», που παραμένουν περιορισμένα,
- οι ελλείψεις στην ενημέρωση των γυναικών που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες (Ρομά, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, γυναίκες της υπαίθρου),
- τα κενά στην αποτελεσματική επιβολή μέτρων προστασίας σε υποθέσεις έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας (π.χ. περιοριστικοί όροι, απομάκρυνση δραστών).

Οι δύο προαναφερόμενες συνεδριάσεις οδήγησαν σε κοινές διαπιστώσεις:

η έμφυλη βία εξακολουθεί να είναι επίμονο κοινωνικό φαινόμενο, η υφιστάμενη νομοθεσία δεν συνοδεύεται από επαρκείς μηχανισμούς εφαρμογής, οι δομές είναι περιορισμένες και άνισα κατανομημένες και η έλλειψη συντονισμού μεταξύ Υπουργείων και φορέων δυσχεραίνει την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος. Όλοι συμφώνησαν ότι απαιτείται μια ολιστική και μακροπρόθεσμη στρατηγική, με ουσιαστική δέσμευση πόρων και πολιτικής βούλησης.

Συμπερασματικά, οι συνεδριάσεις της Επιτροπής απέδειξαν ότι, παρά τις θεσμικές βελτιώσεις, η κοινωνική πραγματικότητα παραμένει προβληματική. Πρέπει να δεσμευτούμε πως θα συνεχίσουμε να εργαζόμαστε για μια κοινωνία χωρίς έμφυλη βία και διακρίσεις, δίνοντας έμφαση στη θεσμική θωράκιση, στην ενίσχυση των υποδομών και στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας σεβασμού και ισότητας.

2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

«Γυναικεία επιχειρηματικότητα και απασχόληση»

Εισηγήτρια: Μαρία – Νεφέλη Χατζηιωαννίδου, Μέλος της Επιτροπής

I. Συνεδρίαση της 20^{ης} Μαρτίου 2025 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Γυναικεία Ηγεσία στις Περιβαλλοντικές Υποθέσεις»

Η κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος και της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου πραγματοποιήθηκε υπό την προεδρία της κυρίας Διονυσίας – Θεοδώρας Αυγερινοπούλου, Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος. Στόχος ήταν η ανάδειξη της συμβολής των γυναικών στην προστασία του περιβάλλοντος και η συζήτηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν σε πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο.

Τα Μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν οι κυρίες: Μαρία Δαμανάκη, Σύμβουλος για το κλίμα και τη θαλάσσια πολιτική, πρώην Ευρωπαϊά Επίτροπος Θαλασσίων Υποθέσεων και Αλιείας, Ρόδη Κράτσα, τέως Ευρωβουλευτής, Α΄ Αντιπρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ιδρύτρια του Women of Europe Award, Γλυκερία Σιούτη, Καθηγήτρια Δημοσίου Δικαίου και Δικαίου Περιβάλλοντος στη Νομική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), Μαρία Λοϊζίδου, Χημικός Μηχανικός, Καθηγήτρια του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ), Αλεξάνδρα Μητσοτάκη, Πρόεδρος και συνιδρύτρια του World Human Forum (WHF), Μαρία Παπαδοπούλου, Πρόεδρος του Οργανισμού Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ), Καθηγήτρια, Αναπλ. Κοσμήτορας της Σχολής Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών – Μηχανικών Γεωπληροφορικής του ΕΜΠ, Κάτια Λαζαρίδη, Καθηγήτρια στο Τμήμα Γεωγραφίας του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, Όλγα Σταυροπούλου, Γενική Διευθύντρια της Ελληνικής Ένωσης Προστασίας Θαλασσίου Περιβάλλοντος (HELMERA), Βιβή Κολλιοπούλου, Πρόεδρος της WISTA Hellas, Λυδία Καρρά, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και Θεοδώρα Αντωνακάκη, Διευθύντρια του Κέντρου Κλιματικής Αλλαγής και Βιωσιμότητας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Η κυρία Μαρία Δαμανάκη, στην εισήγησή της, τόνισε την αυξημένη παρουσία των γυναικών στο Κοινοβούλιο σε σχέση με παλαιότερες δεκαετίες και υπογράμμισε ότι οι γυναίκες επηρεάζονται εντονότερα από την κλιματική αλλαγή, ενώ δείχνουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την προστασία του περιβάλλοντος. Παρουσίασε στοιχεία του ΟΟΣΑ και μελέτες που αποδεικνύουν την ενίσχυση της γυναικείας παρουσίας σε ηγετικές θέσεις στον τομέα του περιβάλλοντος. Επισήμανε τα εμπόδια που παραμένουν («γυάλινη οροφή», «κολλώδες πάτωμα») και πρότεινε πέντε άξονες ενδυνάμωσης της γυναικείας ηγεσίας.

Η κυρία Ρόδη Κράτσα μίλησε για την προσωπική της πορεία και την ευαισθητοποίησή της απέναντι στο περιβάλλον από τη δεκαετία του '70. Αναφέρθηκε στη Μεσόγειο ως περιοχή ιδιαίτερα ευάλωτη στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και τόνισε τη σημασία της ένταξης της περιβαλλοντικής διάστασης στις στρατηγικές της ευρωμεσογειακής συνεργασίας.

Η κυρία Γλυκερία Σιούτη παρουσίασε τη ραγδαία ανάπτυξη των περιβαλλοντικών σπουδών στη Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ, όπου η πλειοψηφία των φοιτητών είναι γυναίκες. Υπογράμμισε τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης και της κλιματικής δικαιοσύνης, αναφερόμενη στην υπόθεση KlimaSeniorinnen στο ΕΔΔΑ.

Η κυρία Μαρία Λοϊζίδου μίλησε για την πορεία της ως πρώτης γυναίκας στη Σχολή Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ και για τη συμβολή της στην έρευνα και την καινοτομία. Επισήμανε τις ευκαιρίες που δημιουργεί η Πράσινη Συμφωνία σε νέες τεχνολογίες και βιοδιυλιστήρια, τονίζοντας τον ρόλο της γυναίκας στη διαχείριση περιβαλλοντικών πολιτικών.

Η κυρία Αλεξάνδρα Μητσοτάκη υπογράμμισε ότι τα προβλήματα της φτώχειας, της ανισότητας και του περιβάλλοντος συνδέονται άρρηκτα και πρόβαλε την ανάγκη ολιστικής προσέγγισης. Παρουσίασε το όραμα του World Human Forum.

Η κυρία Θεοδώρα Αντωνακάκη αναφέρθηκε στην εμπειρία της Τράπεζας της Ελλάδος στην ανάλυση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και τόνισε τον ρόλο της χώρας μας στο διεθνές χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Η κυρία Μαρία Παπαδοπούλου παρουσίασε τη δράση του ΟΦΥΠΕΚΑ, ο οποίος διαχειρίζεται 446 περιοχές της χώρας, και τόνισε τη σημασία της συνεργασίας με τις τοπικές κοινωνίες.

Η κυρία Κάτια Λαζαρίδη αναφέρθηκε στη διαχείριση αποβλήτων και ιδιαίτερα στη μείωση της σπατάλης τροφίμων, παρουσιάζοντας ευρωπαϊκά παραδείγματα. Υπογράμμισε τον κρίσιμο ρόλο των γυναικών στον τομέα αυτόν.

Η κυρία Λυδία Καρρά μίλησε για τη δράση της Ελληνικής Εταιρείας Περιβάλλοντος και Πολιτισμού και τις πρωτοβουλίες της για την προστασία τοπίων και μνημείων. Τόνισε τη σημασία της συμμετοχής ενεργών πολιτών.

Η κυρία Όλγα Σταυροπούλου παρουσίασε το έργο της HELMEPA, με έμφαση στην εκπαίδευση και την ενδυνάμωση των νέων. Υπογράμμισε τη σημασία της συνεργασίας ανδρών και γυναικών.

Η κυρία Βιβή Κολλιοπούλου παρουσίασε το έργο της WISTA Hellas, που υποστηρίζει τις γυναίκες στον ναυτιλιακό τομέα.

Ακολούθησε συζήτηση με τα μέλη της Επιτροπής. Οι παρεμβάσεις ανέδειξαν τη σημασία της γυναικείας παρουσίας στην περιβαλλοντική ηγεσία, την ανάγκη θεσμικών αλλαγών και υπέρβασης των κοινωνικών στερεοτύπων.

Η Προεδρεύουσα, κυρία Διονυσία – Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, τόνισε ότι πρόοδος έχει γίνει, αλλά παραμένει περιορισμένη και υπογράμμισε την ανάγκη προώθησης της γυναικείας ηγεσίας και στα περιβαλλοντικά θέματα.

Συμπερασματικά, η συνεδρίαση ανέδειξε τον καθοριστικό ρόλο των γυναικών στην προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική δράση, επισημαίνοντας ότι η ενίσχυση της συμμετοχής τους αποτελεί προϋπόθεση για μια δίκαιη και αποτελεσματική περιβαλλοντική πολιτική.

II. Συνεδρίαση της 16^{ης} Ιουλίου 2025 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Γυναικεία απασχόληση, στρατηγική και πολιτικές για την ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών»

Η Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κυρία Μαρία Αντωνίου, έθεσε ως θέμα ημερήσιας διάταξης τη γυναικεία απασχόληση, τονίζοντας ότι αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα της Κυβέρνησης και προσωπική δέσμευση του Πρωθυπουργού, κ. Κυριάκου Μητσοτάκη. Αναφέρθηκε σε βασικές παρεμβάσεις, όπως η επέκταση της άδειας μητρότητας, τα φορολογικά κίνητρα προς επιχειρήσεις, οι δράσεις επανεκπαίδευσης μέσω ΔΥΠΑ και η στήριξη της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Όπως σημείωσε, οι

πολιτικές αυτές έχουν συμβάλει καθοριστικά στη μείωση της ανεργίας, η οποία τον Μάιο του 2025 διαμορφώθηκε στο 8,3%.

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης.

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης, εκπροσωπώντας την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κυρία Νίκη Κεραμέως, ευχαρίστησε την Επιτροπή για την πρόσκληση και τόνισε τη σημασία της συζήτησης για τη γυναικεία απασχόληση. Όπως ανέφερε, «το να ενισχύσουμε την απασχόληση των γυναικών είναι, πρωτίστως, ζήτημα δικαιοσύνης και αποτελεί αυτονόητο χρέος της Πολιτείας το να διασφαλίσουμε ότι οι γυναίκες θα έχουν ίσα δικαιώματα, ίσες ευκαιρίες και, προφανώς, μια αξιοπρεπή εργασία».

Στη συνέχεια, παρουσίασε στοιχεία για τη μείωση της ανεργίας, επισημαίνοντας ότι η συνολική ανεργία υποχώρησε κάτω από 10%, για πρώτη φορά από το 2009, φθάνοντας στο 7,9% τον Μάιο του 2025. Ιδιαίτερη έμφαση έδωσε στη γυναικεία ανεργία, η οποία έπεσε σε μονοψήφιο ποσοστό, στο 9,8%, επίσης για πρώτη φορά στην ιστορία. Όπως είπε, «από τον Ιούλιο του 2019 ως τον Μάιο του 2025, έχουμε πετύχει μείωση της ανεργίας των γυναικών κατά 55,65%, δηλαδή 251.000 λιγότερες άνεργες». Αντίστοιχα, μεγάλη πρόοδος καταγράφηκε και στις νεαρές γυναίκες ηλικίας 15-24, όπου η ανεργία μειώθηκε από 41,1% στο 18,2%, ενώ σημαντική ήταν και η πτώση του ποσοστού των NEETs γυναικών (εκτός εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης).

Αναφερόμενος στην απασχόληση, σημείωσε ότι από το 2019 έχουν δημιουργηθεί 500.000 νέες θέσεις εργασίας, με τις θέσεις πλήρους απασχόλησης να φθάνουν πλέον στο 76,4%. Η απασχόληση των γυναικών αυξήθηκε αισθητά: κατά 17,9% στο σύνολο, κατά 20,65% στις ηλικίες 15-29 και εντυπωσιακά κατά 54,16% στις γυναίκες 55-64 ετών. Το χάσμα απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών μειώθηκε, επίσης, από το 18,1% στο 15,7%.

Ο Υφυπουργός ανέλυσε, στη συνέχεια, τις πολιτικές που οδήγησαν στα αποτελέσματα αυτά. Ιδιαίτερη βαρύτητα δόθηκε στα προγράμματα κατάρτισης της ΔΥΠΑ, μέσω των οποίων καταρτίστηκαν πάνω από 409.000 εργαζόμενοι και άνεργοι, με το 67,85% να είναι γυναίκες. Στα προγράμματα απασχόλησης το 61% των ωφελούμενων ήταν, επίσης, γυναίκες, ενώ στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας το ποσοστό έφθασε στο 60%. Παράλληλα, αναφέρθηκε στα

νέα προγράμματα που πρόκειται να υλοποιηθούν, με έμφαση στις γυναίκες και στην πράσινη και ψηφιακή οικονομία, συνολικού προϋπολογισμού άνω των 250 εκατ. ευρώ.

Ιδιαίτερη μνεία έκανε στο πλέγμα μέτρων για την προστασία της μητρότητας και τη συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής. Όπως εξήγησε, έχουν θεσπιστεί 9μηνη ειδική άδεια προστασίας της μητρότητας, επίδομα γονικής άδειας, άδεια πατρότητας, αλλά και νέες δυνατότητες μεταβίβασης μέρους της άδειας στον πατέρα. Υπογράμμισε, μάλιστα, τη σημασία της επέκτασης της ειδικής άδειας προστασίας της μητρότητας και στις ελεύθερες επαγγελματίες και αγρότισσες, με την ΚΥΑ 28843/2024, κάτι που χαρακτήρισε «πάγιο αίτημα πολλών ετών».

Τέλος, αναφέρθηκε στην ενσωμάτωση της Οδηγίας 970/2023 σχετικά με την ισότητα αμοιβής ανδρών και γυναικών, τονίζοντας ότι στόχος του Υπουργείου είναι να «κλείσουμε το χάσμα της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για την ίδια εργασία και την ίδια θέση εργασίας». Όπως εξήγησε, οι επιχειρήσεις και ο δημόσιος τομέας θα κληθούν να αξιολογήσουν και να συγκρίνουν τις θέσεις εργασίας με ουδέτερα, ως προς το φύλο, κριτήρια, ώστε να διασφαλιστεί πλήρης ισότητα.

Κλείνοντας, ο κ. Καραγκούνης σημείωσε ότι όλα τα μέτρα που εφαρμόστηκαν ήδη δείχνουν απτά αποτελέσματα και επανέλαβε τη δέσμευση του Υπουργείου να συνεχίσει με την ίδια κατεύθυνση.

Μετά την εισήγηση του κ. Υφυπουργού, ακολουθήσε συζήτηση με τα μέλη της Επιτροπής. Κοινός τόπος ήταν ότι αν και έχουν αναληφθεί αξιόλογες πολιτικές, η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προβλήματα στην ισότητα των φύλων, την προστασία των εργαζομένων και την αναγνώριση της εργασιακής φροντίδας. Η συζήτηση ανέδειξε ότι οι γυναίκες παραμένουν ευάλωτες, τόσο στον εργασιακό χώρο, όσο και στον ιδιωτικό βίο.

Τα ζητήματα που αναδείχθηκαν στη συζήτηση και οι προτάσεις που διατυπώθηκαν συνοψίζονται ως εξής:

1. Οικονομική κατάσταση των εργαζομένων:

- ο Παρατηρήθηκε αύξηση της φτώχειας μεταξύ των εργαζομένων, με μείωση των πραγματικών ημερομισθίων και αυξημένη υποκειμενική φτώχεια, κυρίως στις γυναίκες.

- Τονίστηκε η ανάγκη αντιμετώπισης αντεργατικών πρακτικών και προστασίας των συλλογικών συμβάσεων.
2. Ισότητα και οικονομία φροντίδας:
- Αναδείχθηκε η υποαμειβόμενη ή «αόρατη» εργασία των γυναικών στο σπίτι και στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα φροντίδας.
  - Προτάθηκε η αναγνώριση και η αμοιβή της εργασίας φροντίδας, καθώς και η βελτίωση των δημόσιων υποδομών.
3. Ισότητα αμοιβών και επαγγελματική ισότητα:
- Η Ελλάδα παραμένει πίσω σε δείκτες ισότητας των φύλων, με πρόοδο, όμως, στις αμοιβές, αλλά περιορισμένη συμμετοχή των γυναικών σε ηγετικές θέσεις.
  - Υπογραμμίστηκε η ανάγκη θεσμικών αλλαγών, δημόσιων δεικτών και διαφάνειας στην αξιολόγηση προγραμμάτων.
4. Πολιτικές για ευάλωτες ομάδες γυναικών:
- Η απασχόληση γυναικών 55+, γυναικών με αναπηρία και μητέρων παιδιών με αναπηρία απαιτεί στοχευμένα μέτρα, ευέλικτη εργασία και υποδομές υποστήριξης.
  - Τονίστηκε η ανάγκη συνεργασίας με κοινωνικούς εταίρους και δικηγορικούς συλλόγους για ίσες ευκαιρίες επαγγελματικής απασχόλησης.
5. Υγεία και ασφάλεια στον χώρο εργασίας:
- Χρειάζονται μέτρα προστασίας εγκύων, θηλαζουσών και γενικά των γυναικών στον χώρο εργασίας από μηχανικούς και χημικούς κινδύνους.
  - Υπογραμμίστηκε η σημασία ολιστικής πολιτικής υγείας και ισότητας σε όλες τις πολιτικές, καθώς και η ανάγκη για προγράμματα ελέγχου και παρακολούθησης.
6. Κουλτούρα και κοινωνική αντίληψη:
- Η ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών οφείλεται, εν μέρει, σε κουλτούρα και στερεότυπα, που διαμορφώνουν κοινωνικές συμπεριφορές από την παιδική ηλικία.

- ο Προτάθηκε επικέντρωση της εκπαίδευσης και της ενημέρωσης στους άνδρες για την αλλαγή των αντιλήψεων σχετικά με τη φροντίδα και την εργασία των γυναικών.

Στη συνέχεια, τον λόγο έλαβε ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης, προκειμένου να απαντήσει στις τοποθετήσεις ή στα ερωτήματα που τέθηκαν από τα μέλη της Επιτροπής.

Ο κ. Κωνσταντίνος Καραγκούνης τόνισε ότι από το 2019 έως σήμερα έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος στην απασχόληση, με μείωση της ανεργίας και αύξηση των μισθών, ενώ η γυναικεία απασχόληση παρουσιάζει ιδιαίτερη βελτίωση. Επισήμανε τη στενή συνεργασία με τη ΔΥΠΑ για την κατάρτιση και εξειδίκευση εργαζομένων, με στόχευση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, καθώς και την πρωτοβουλία ενημέρωσης μαθητών για τα επαγγέλματα του μέλλοντος. Τόνισε τη σημασία των συλλογικών συμβάσεων, την αύξηση κατώτατου και μέσου μισθού, την προστασία της μητρότητας και της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, καθώς και τη διασφάλιση κατά της σεξουαλικής παρενόχλησης και της «μαύρης εργασίας», με τη χρήση της ψηφιακής κάρτας εργασίας. Αναφέρθηκε σε προγράμματα στήριξης ευάλωτων ομάδων, όπως οι γυναίκες άνω των 55 ετών και τα ΑμεΑ, και επισήμανε ότι οι νέες πρωτοβουλίες και ρυθμίσεις, όπως η 4ήμερη εργασία και η τηλεργασία, συμβάλλουν στη συμφιλίωση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, ενώ το Υπουργείο παραμένει ανοιχτό σε προτάσεις και συνεργασία με τα Κόμματα και τις κοινωνικές ομάδες για την προώθηση της ισότητας και της πλήρους απασχόλησης.

Τέλος, τον λόγο έλαβε ο Γενικός Διευθυντής Εργασιακών Σχέσεων, κ. Κωνσταντίνος Αγραπιδάς, ο οποίος αναφέρθηκε στην αύξηση της δήλωσης των καταγγελιών για βία και παρενόχληση στην εργασία, επισημαίνοντας την εφαρμογή της Διεθνούς Σύμβασης 190 και του νόμου 4808/21, καθώς και τη λειτουργία ειδικού τμήματος στην Επιθεώρηση Εργασίας. Τόνισε τις διατάξεις για την προστασία των ατόμων με αναπηρία στην απασχόληση, με ευέλικτες προσαρμογές και τηλεργασία, ενώ επισήμανε ότι η Ελλάδα αντιμετωπίζει πρόκληση στην προσφορά εργασίας, με 2 εκατομμύρια θέσεις να δημιουργούνται την περίοδο 2025-2035, ιδιαίτερα σε τομείς υψηλής εξειδίκευσης και προσωπικής φροντίδας, προσφέροντας ευκαιρίες για ενίσχυση της γυναικείας συμμετοχής στην αγορά εργασίας.

Συμπερασματικά, η συνεδρίαση της Επιτροπής ανέδειξε τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί στην ενίσχυση της γυναικείας απασχόλησης στην Ελλάδα, με μείωση της ανεργίας, αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και βελτίωση της ισότητας αμοιβών και ευκαιριών. Παρά τα θετικά αποτελέσματα, παραμένουν προκλήσεις, όπως η αντιμετώπιση της υποαμειβόμενης εργασίας φροντίδας, η προστασία ευάλωτων ομάδων και η αλλαγή κοινωνικών στερεοτύπων. Οι πολιτικές που εφαρμόζονται, σε συνδυασμό με νέες πρωτοβουλίες για κατάρτιση, τηλεργασία και ευέλικτες μορφές απασχόλησης, στοχεύουν στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών, στην ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και στη δημιουργία βιώσιμης και δίκαιης αγοράς εργασίας.

3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

«Η προάσπιση των δικαιωμάτων των παιδιών»

Εισηγήτριες: Ιωάννα Λυτρίβη και Αικατερίνη (Κατερίνα) Νοτοπούλου, Μέλη της Επιτροπής

Η παιδική προστασία αποτελεί θεμελιώδη υποχρέωση της Πολιτείας και αναπόσπαστο τμήμα των πολιτικών για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Η διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού, όπως αυτά απορρέουν από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ, απαιτεί συνεκτική στρατηγική και ολιστική προσέγγιση.

Η Επιτροπή, μέσα από την 3^η θεματική της ενότητα, ανέδειξε κρίσιμες πτυχές της παιδικής προστασίας, με διαδοχικές συνεδριάσεις, στις οποίες συμμετείχαν διεθνείς οργανισμοί, κοινωνικοί φορείς και εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Στόχος ήταν να αναδειχθούν τα προβλήματα, αλλά και να διατυπωθούν συγκεκριμένες προτάσεις, που θα θωρακίσουν τα παιδιά από κάθε μορφή βίας και εκμετάλλευσης, εξασφαλίζοντας, παράλληλα, ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης, εκπαίδευσης και κοινωνικής ένταξης.

I. Συνεδρίαση της 10^{ης} Δεκεμβρίου 2024 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Τα Δικαιώματα του παιδιού – Διαμορφώνοντας το μέλλον τους»

Θέσεις εισηγητών της UNICEF

Η Περιφερειακή Διευθύντρια της UNICEF για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, κυρία Regina De Dominicis, και ο Δρ. Ghassan Khalil, Διπλωματικός Εκπρόσωπος της UNICEF στην Ελλάδα, ανέπτυξαν το πλαίσιο προστασίας και προαγωγής των δικαιωμάτων του παιδιού.

- Τόνισαν την ανάγκη διαμόρφωσης ολοκληρωμένων δημόσιων πολιτικών, που να εξασφαλίζουν **ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση** για όλα τα παιδιά.
- Επισήμαναν τη στήριξη που χρειάζονται οι **ευάλωτες κατηγορίες παιδιών** (προσφυγόπουλα, παιδιά με αναπηρίες, παιδιά σε συνθήκες φτώχειας).

- Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στην **πρόληψη κάθε μορφής βίας, κακοποίησης και εκμετάλλευσης**.
- Υπογράμμισαν τη σημασία της **συμμετοχής των παιδιών** στις αποφάσεις που αφορούν τη ζωή τους.
- Παρουσίασαν καλές πρακτικές από άλλες ευρωπαϊκές χώρες και σύγκριναν τα ελληνικά δεδομένα με τον διεθνή μέσο όρο.

Κριτική και προτάσεις από τις τοποθετήσεις των Βουλευτών

Τα μέλη της Επιτροπής αναγνώρισαν την αξία της παρέμβασης της UNICEF, αλλά ανέδειξαν και τα προβλήματα.

➤ Συγκεκριμένα, επισημάνθηκε:

- Η **απουσία συνεκτικής εθνικής στρατηγικής**, με αποτέλεσμα αποσπασματικά μέτρα, χωρίς συνέχεια.
- Η **υποστελέχωση κοινωνικών υπηρεσιών** και η έλλειψη εκπαίδευσης του προσωπικού.
- Η ανεπαρκής συνεργασία ανάμεσα στα αρμόδια Υπουργεία και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.
- Η ανάγκη ενίσχυσης των οικογενειών με οικονομικά και κοινωνικά μέτρα.
- Η ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης με θεσμικούς μηχανισμούς ελέγχου και παρέμβασης.

➤ **Προτάσεις:**

- Θεσμοθέτηση **Εθνικού Σχεδίου για τα Δικαιώματα του Παιδιού**, με δεσμευτικούς στόχους και χρονοδιάγραμμα.
- Ενίσχυση κοινωνικών υπηρεσιών με **μόνιμο εξειδικευμένο προσωπικό** (κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχολόγους).
- Δημιουργία **ανεξάρτητου μηχανισμού παρακολούθησης και καταγγελιών** για περιστατικά βίας κατά των παιδιών.
- Επένδυση στην **πρόληψη** και στήριξη της οικογένειας, ώστε να μειωθεί η ανάγκη ιδρυματικής φροντίδας.
- Προώθηση της **συμμετοχής των ίδιων των παιδιών** στη λήψη αποφάσεων.

II. Συνεδρίαση της 14^{ης} Ιανουαρίου 2025 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Το Χαμόγελο του Παιδιού – 29 χρόνια δράσης»

Θέσεις του Προέδρου του Οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού»

Ο Πρόεδρος του Οργανισμού, κ. Κωνσταντίνος Γιαννόπουλος, παρουσίασε το **πολυδιάστατο έργο** του «Χαμόγελο του Παιδιού» και αναφέρθηκε στην πορεία των **29 ετών συνεχούς λειτουργίας του**. Τόνισε ότι ο Οργανισμός δρα συμπληρωματικά προς το Κράτος, χωρίς να το υποκαθιστά και βασίζεται στην καθημερινή **συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές και θεσμούς**.

Ανέδειξε ότι ο Οργανισμός λειτουργεί **24 ώρες το 24ωρο, 365 ημέρες τον χρόνο, με εξειδικευμένο προσωπικό και χιλιάδες εθελοντές**, παρέχοντας άμεση στήριξη σε παιδιά–θύματα κακοποίησης, εξαφάνισης ή φτώχειας, αλλά και σε παιδιά με σοβαρά προβλήματα υγείας. Παρουσίασε στοιχεία για πάνω από **2.200.000 παιδιά**, που έχουν υποστηριχθεί τα τελευταία 29 χρόνια, ενώ μόνο το 2023 καταγράφηκαν 91.366 παιδιά που έτυχαν φροντίδας και περίπου 200.000 κλήσεις που διαχειρίστηκαν οι γραμμές του Οργανισμού.

Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στη συνεργασία με το **ΕΚΑΒ**, στο πλαίσιο της οποίας το «Χαμόγελο του Παιδιού» διαθέτει κινητές μονάδες εντατικής θεραπείας και ασθενοφόρα για παιδιά και νεογνά. Υπογράμμισε την **ανάγκη ενίσχυσης του προσωπικού του ΕΚΑΒ**, ώστε να συνεχιστεί η λειτουργία αυτών των κρίσιμων υπηρεσιών.

Επισήμανε, επίσης, τη **σημασία της πρόληψης και της παρουσίας ψυχολόγων στα σχολεία**, όπου υλοποιούνται εκτεταμένα προγράμματα ενημέρωσης και παρέμβασης, καθώς και τις **διεθνείς συνεργασίες του Οργανισμού**. Έκανε ιδιαίτερη μνεία στη λειτουργία της **Ευρωπαϊκής Γραμμής για τα Εξαφανισμένα Παιδιά (116000)**, του **Amber Alert** και του **Chat 1056**, που δίνει τη δυνατότητα σε παιδιά και εφήβους να απευθυνθούν για ζητήματα βίας, εκφοβισμού ή αυτοκτονικού ιδεασμού.

Κριτική και προτάσεις από τις τοποθετήσεις των Βουλευτών

Τα μέλη της Επιτροπής αναγνώρισαν τη συμβολή του Οργανισμού, αλλά τόνισαν ότι η παιδική προστασία δεν μπορεί να επαφίεται σε εθελοντικούς οργανισμούς και ΜΚΟ, αλλά απαιτείται η ύπαρξη ενός συνεκτικού εθνικού πλαισίου και η ενίσχυση των κρατικών δομών.

Στο πλαίσιο αυτό, τονίστηκε:

- Η ανάγκη για μόνιμη και επαρκή κρατική χρηματοδότηση, καθώς και για στελέχωση των κοινωνικών υπηρεσιών.
- Η ανάγκη ενίσχυσης μηχανισμών πρόληψης και αντιμετώπισης της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και παροχής επαρκούς ψυχολογικής και κοινωνικής υποστήριξης στα παιδιά-θύματα.
- Η σημασία της συνεργασίας των δομών του Κράτους με το «Χαμόγελο του Παιδιού» και άλλους φορείς, με στόχο να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα παιδικής προστασίας, που θα ανταποκρίνεται άμεσα και αποτελεσματικά σε κάθε περίπτωση.

➤ Προτάσεις:

- Υιοθέτηση **Εθνικής Στρατηγικής Παιδικής Προστασίας**, με θεσμική κατοχύρωση.
- Σταθερή **χρηματοδότηση** των οργανισμών παιδικής προστασίας.
- Ενίσχυση του δημόσιου συστήματος πρόνοιας με **μόνιμο προσωπικό** (ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς).
- Λήψη ειδικών μέτρων για την **πρόληψη και αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας**.
- Συστηματική συνεργασία και **θεσμικός συντονισμός** Κράτους και φορέων.

III. Συνεδρίαση της 29^{ης} Απριλίου 2025 με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Προγράμματα καινοτομίας στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση»

Θέσεις εισηγητών από το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, καθώς και από Πανεπιστήμια και φορείς

- Ο Υφυπουργός Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, κ. Κωνσταντίνος Βλάσσης, παρουσίασε την κυβερνητική πολιτική για την ενίσχυση της **ψηφιακής εκπαίδευσης** και των καινοτόμων προγραμμάτων.
- Ο κ. Ευάγγελος Αφθονίδης, Γενικός Διευθυντής του Κέντρου Διάδοσης Επιστημών και Μουσείου Τεχνολογίας «ΝΟΗΣΙΣ» και ο κ. Ιωάννης Σομαλακίδης, Πρόεδρος του Οργανισμού Εκπαιδευτικής Ρομποτικής Επιστήμης, Τεχνολογίας και Μαθηματικών «STEM Education», μίλησαν για την εκπαιδευτική ρομποτική, τα STEM και τη συμμετοχή μαθητών σε διεθνείς δράσεις.
- Ο κ. Χρήστος Ουζούνης, Καθηγητής του Τμήματος Πληροφορικής της Σχολής Θετικών Επιστημών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), καθώς και ο κ. Θεοδόσιος Σαπουνίδης, Αναπληρωτής Καθηγητής Εκπαιδευτικών Τεχνολογιών, Απτικών Διεπαφών και Εκπαιδευτικής Ρομποτικής & Συνιδρυτής της «DuckyCode» P.C. τεχνοβλαστού του ΑΠΘ, αναφέρθηκαν στις προκλήσεις της **τεχνητής νοημοσύνης** και την ανάγκη ισορροπίας ανάμεσα σε θετικές και ανθρωπιστικές σπουδές.
- Ο κ. Αργύρης Τζικόπουλος, Γενικός Διευθυντής του Σωματείου «Junior Achievement Greece» (JA Greece), ο κ. Κωνσταντίνος Βασιλείου Εκπαιδευτικός & Πρόεδρος του Φιλεκπαιδευτικού Μη Κερδοσκοπικού Οργανισμού «EDUACT - Δράση για την εκπαίδευση», καθώς και η κυρία Αλεξάνδρα Λαπουρίδου, Καθηγήτρια Αγγλικών & Υπεύθυνη του Τμήματος Ρητορικής και Αντιλογίας του Ελληνογαλλικού Κολεγίου «ΔΕΛΑΣΑΛ» Θεσσαλονίκης, παρουσίασαν πρακτικές για την **επιχειρηματικότητα, τη ρητορική και την καινοτομία** στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Κριτική και προτάσεις από τις τοποθετήσεις των Βουλευτών

Ετέθη από τα μέλη της Επιτροπής το ζήτημα της **ισότιμης πρόσβασης** όλων των μαθητών σε καινοτόμα προγράμματα, χωρίς ταξικούς αποκλεισμούς. Περαιτέρω, επισημάνθηκε η ανάγκη **συνεχούς επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών**, ώστε να αξιοποιούν τις νέες τεχνολογίες. Παράλληλα, εκφράστηκαν προβληματισμοί για τον κίνδυνο **εμπορευματοποίησης της εκπαίδευσης** και την εξάρτηση από ιδιωτικούς φορείς.

➤ Προτάσεις:

- Υιοθέτηση **Εθνικής Στρατηγικής Καινοτομίας στην Εκπαίδευση**, με μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.
- **Δημόσια χρηματοδότηση** και θεσμική κατοχύρωση των καινοτόμων προγραμμάτων σε όλα τα σχολεία.
- Συνεχής **επιμόρφωση εκπαιδευτικών** και παροχή υλικοτεχνικής υποδομής.
- Σύνδεση καινοτόμων μεθόδων με **ανθρωπιστικές και κοινωνικές αξίες**, ώστε να καλλιεργούνται υπεύθυνοι πολίτες.
- Εξασφάλιση **ισότιμης συμμετοχής μαθητών**, ανεξαρτήτως κοινωνικοοικονομικού υπόβαθρου.

4^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

«Οι αρχές και οι αξίες του Εθελοντισμού και το Εθελοντικό Κίνημα στην Ελλάδα»

Εισηγητές: Αγγελική Δεληκάρη και Σπυρίδων Κουλκουδίνας, Μέλη της Επιτροπής

Στο πλαίσιο των εργασιών της κατά τη Β΄ Σύνοδο της Κ΄ Κοινοβουλευτικής Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ασχολήθηκε, μεταξύ άλλων θεμάτων, τα οποία και περιλαμβάνονται στην παρούσα Έκθεση, και με τον Εθελοντισμό.

Πιο συγκεκριμένα, στις 30 Ιανουαρίου 2025, συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, υπό την προεδρία της Προέδρου αυτής, κυρίας Μαρίας Αντωνίου, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Η Εθελοντική Αιμοδοσία στην Ελλάδα - Παγκόσμια Δεδομένα και Διεθνείς Συνεργασίες: το έργο της Π.Ο.Σ.Ε.Α.».

Τα Μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Χρήστος Πρωτόπαπας, Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών (Π.Ο.Σ.Ε.Α.) και Θεολόγος Ζώτος, Γενικός Γραμματέας της Π.Ο.Σ.Ε.Α. και Γενικός Γραμματέας της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Οργανώσεων Εθελοντικής Αιμοδοσίας (FIODS).

Η συνεδρίαση άρχισε με εισαγωγική εισήγηση της Προέδρου της Επιτροπής, η οποία επισήμανε την αξία της εθελοντικής αιμοδοσίας: «Αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες πράξεις αλληλεγγύης από άνθρωπο σε άνθρωπο. Είναι ένα μικρό θαύμα, που γεννιέται από την ψυχή του εθελοντή αιμοδότη και καταλήγει στο σώμα εκείνου που έχει τεράστια ανάγκη».

Η κυρία Μαρία Αντωνίου παρουσίασε στους παριστάμενους Βουλευτές-Μέλη της Επιτροπής τους καλεσμένους και, στη συνέχεια, έκανε μια σύντομη αναφορά στην Π.Ο.Σ.Ε.Α., από την ίδρυσή της μέχρι και σήμερα. Οι Εθελοντές Αιμοδότες, από το 1986 ως σήμερα (2025), προσπαθούν, μέσω συνεργασίας των κατά τόπους συλλόγων τους, να προσελκύσουν, να ενημερώσουν και να ευαισθητοποιήσουν περισσότερους δυνητικούς εθελοντές αιμοδότες, έχοντας από το 2002 θεσμοθετήσει, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Υγείας, τη διοργάνωση της Πανελληνίας Λαμπαδηδρομίας Εθελοντών Αιμοδοτών.

Η Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, κυρία Μαρία Αντωνίου, διαβεβαίωσε ότι η Επιτροπή θα συνεχίσει να στηρίζει δράσεις και πρωτοβουλίες για τη διάδοση του μηνύματος της εθελοντικής αιμοδοσίας, υπογραμμίζοντας πως η προσπάθεια αυτή δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στην Παγκόσμια Ημέρα Εθελοντή Αιμοδότη (14 Ιουνίου), αλλά να είναι συνεχής και καθημερινή. Τόνισε ότι ο εθελοντισμός και ιδιαίτερα η αιμοδοσία αποτελούν πράξη ύψιστης αλληλεγγύης, έκφραση κοινωνικής αλληλοβοήθειας και θεμέλιο αξιών, που τιμούν τον άνθρωπο και την κοινωνία.

Επισήμανε ότι η πρόοδος της Ιατρικής δίνει σήμερα λύσεις σε σοβαρές ασθένειες και τραυματισμούς. Όμως, τίποτα δεν θα ήταν εφικτό χωρίς τη δωρεά αίματος, το οποίο δεν παράγεται με τεχνητά μέσα, αλλά προσφέρεται μόνο από τον άνθρωπο προς τον συνάνθρωπο. Κλείνοντας, διαβεβαίωσε τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα της Π.Ο.Σ.Ε.Α. ότι η Επιτροπή στέκεται στο πλευρό τους, έχοντας ως οδηγό το σύνθημα «Μοιράσου τη ζωή».

Ο Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Συλλόγων Εθελοντών Αιμοδοτών (Π.Ο.Σ.Ε.Α.), κ. Χρήστος Πρωτόπαπας, ευχαρίστησε για την πρόσκληση και αναφέρθηκε στη μακρόχρονη πορεία της Ομοσπονδίας, η οποία ιδρύθηκε το 1987 και διαθέτει πιστοποιήσεις ISO, πραγματοποιώντας σημαντικές δράσεις, όπως οι Λαμπαδηδρομίες και οι Αμφικτιονίες, με στόχο την ευαισθητοποίηση πολιτών κάθε ηλικίας για την εθελοντική αιμοδοσία.

Τόνισε ότι ο βασικός σκοπός όλων των εμπλεκόμενων φορέων είναι η αυτάρκεια της χώρας σε εθελοντικά προσφερόμενο αίμα, χωρίς να απαιτούνται εισαγωγές από το εξωτερικό.

Στο πλαίσιο αυτό, υπενθύμισε την πανελλαδική έρευνα της εταιρείας δημοσκοπήσεων MRB το 2008, που αποτέλεσε οδηγό για τον εθνικό σχεδιασμό της Ομοσπονδίας, καθώς και την πρόσφατη νέα έρευνα (Αύγουστος 2024), τα πορίσματα της οποίας κατατέθηκαν στην Επιτροπή και παρέχουν κατευθύνσεις για περαιτέρω ενίσχυση του θεσμού. Ο κ. Πρωτόπαπας υπογράμμισε τη σημασία της σοβαρότητας και της αξιοπιστίας των συλλόγων στην τοπική κοινωνία και ανέφερε τις συνεχείς προσπάθειες επιμόρφωσης, μέσω συνεδρίων και εκδηλώσεων.

Ειδική μνεία έκανε στη συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών και τη δυνατότητα εγγραφής των συλλόγων στη δημόσια βάση οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών, ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια και η αποτελεσματικότητα της διαχείρισης

πόρων.

Επισήμανε τη συγκινητική συμμετοχή του προσωπικού της Βουλής σε πρόσφατη αιμοδοσία, ευχαρίστησε τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής, κ. Κωνσταντίνο Τασούλα, καθώς και τον νυν Πρόεδρο της Βουλής, κ. Νικήτα Κακλαμάνη, για τη συνεργασία και ανακοίνωσε την προγραμματισμένη εκδήλωση του Μαΐου 2025 για την τιμητική βράβευση πολυετών εθελοντών αιμοδοτών.

Ζήτησε από τα μέλη της Επιτροπής να στηρίξουν περαιτέρω τις δράσεις, μεταξύ άλλων, με παρεμβάσεις προς περιφέρειες και δήμους, ώστε να αναγνωρίζονται και να επιβραβεύονται οι νέοι αιμοδότες, όπως συμβαίνει με τους μαθητές που εισάγονται σε ανώτατα ιδρύματα.

Υπογράμμισε, επίσης, την ανάγκη μεγαλύτερης στήριξης από τη δημόσια τηλεόραση για την προώθηση της εθελοντικής αιμοδοσίας και της δωρεάς οργάνων, καθώς και την ανάγκη μέριμνας για τους συλλόγους της Περιφέρειας, οι οποίοι συναντούν δυσκολίες λόγω οικονομικών και γραφειοκρατικών εμποδίων, που σχετίζονται με τις απαιτούμενες πιστοποιήσεις.

Κλείνοντας, παρουσίασε τον Γενικό Γραμματέα της Ομοσπονδίας, κ. Θεολόγο Ζώτο, ο οποίος από το 2023 είναι και Γενικός Γραμματέας της Διεθνούς Οργάνωσης Εθελοντών Αιμοδοτών, επισημαίνοντας ότι το Παγκόσμιο Συνέδριο Εθελοντικής Αιμοδοσίας θα πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα τον Ιούνιο του 2025, γεγονός που συνιστά σημαντική διάκριση για τη χώρα.

Ο Γενικός Γραμματέας της Π.Ο.Σ.Ε.Α. και της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Οργανισμών Εθελοντικής Αιμοδοσίας (FIODS), κ. Θεολόγος Ζώτος, ευχαρίστησε κι εκείνος, με τη σειρά του, για την πρόσκληση και αναφέρθηκε στη διεθνή διάσταση του κινήματος της εθελοντικής αιμοδοσίας, τονίζοντας ότι η Π.Ο.Σ.Ε.Α. αποτελεί μέλος της FIODS από το 1996 και συμμετέχει ενεργά σε διεθνή fora και συνελεύσεις.

Παρουσίασε το έργο της Διεθνούς Ομοσπονδίας, που ιδρύθηκε το 1955, εδρεύει στο Μονακό και συνεργάζεται με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, η UNESCO, ο Ερυθρός Σταυρός και ο Διεθνής Οργανισμός Μεταγίσεων, εκπροσωπώντας 82 χώρες και 24 εκατομμύρια εθελοντές αιμοδότες. Υπογράμμισε ότι η Ελλάδα, μέσω της Π.Ο.Σ.Ε.Α., έχει φιλοξενήσει διεθνή συνέδρια και δράσεις, με κορυφαία την Πανελλήνια Λαμπαδηδρομία Εθελοντών Αιμοδοτών, η οποία έχει προκαλέσει το ενδιαφέρον άλλων χωρών να υιοθετήσουν το παράδειγμα.

Τόνισε ότι το στρατηγικό πλάνο της Ομοσπονδίας παρουσιάστηκε το 2024 σε διεθνή συνέδρια και απέσπασε αναγνώριση, ενώ αφιέρωμα στο έργο της δημοσιεύθηκε από την Ομοσπονδία της Πορτογαλίας. Ανακοίνωσε ότι το 2025 η Ελλάδα θα φιλοξενήσει το 2ο Διεθνές Συνέδριο Αιμοδοσίας, γεγονός που ενισχύει περαιτέρω τη διεθνή προβολή της χώρας. Κλείνοντας, αναφέρθηκε σε ένα σημαντικό εύρημα πρόσφατης έρευνας της εταιρίας δημοσκοπήσεων MRB, σύμφωνα με το οποίο οι γυναίκες αιμοδοτούν σε σαφώς μικρότερο ποσοστό σε σχέση με τους άνδρες, λόγω φυσιολογικών, βιολογικών και κοινωνικών παραγόντων, επισημαίνοντας την ανάγκη να τιμούμε, να στηρίζουμε και να ενθαρρύνουμε τις γυναίκες στον τομέα της εθελοντικής αιμοδοσίας.

Η Πρόεδρος ευχαρίστησε για τις ουσιαστικές τοποθετήσεις τους, τόσο τον κ. Πρωτόπαπα, όσο και τον κύριο Ζώτο, δίνοντας, στη συνέχεια, τον λόγο στα μέλη της Επιτροπής για τυχόν ερωτήσεις προς τους προσκεκλημένους.

Από τον διάλογο που ακολούθησε και τις παρεμβάσεις των μελών της Επιτροπής, όσο και από τις απαντήσεις που δόθηκαν από τους προσκεκλημένους, διαπιστώθηκε ότι:

- Είναι πολύ σημαντική η αύξηση του αριθμού των εθελοντών αιμοδοτών, η οποία έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια.
- Υπάρχει ανάγκη για ακόμη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση του κοινού, με καμπάνιες προώθησης της αξίας της εθελοντικής αιμοδοσίας, σε σχολεία και στην κοινωνία γενικότερα.
- Το δικαίωμα στο αίμα είναι πανανθρώπινο.
- Οι φορείς που στηρίζουν την εθελοντική αιμοδοσία πρέπει να στηρίζονται από την Πολιτεία, ώστε να επιτελούν το έργο τους.
- Το Εθνικό Κέντρο Αιμοδοσίας (Ε.ΚΕ.Α.) διαδραματίζει σημαντικό ρόλο και πρέπει να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο.

IV. ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συνήλθε σε συνεδρίαση την 26^η Σεπτεμβρίου 2025, κατά την οποία εγκρίθηκε, κατά πλειοψηφία, η παρούσα Έκθεση, για τη Β' Σύνοδο της Κ' Περιόδου, με τις εισηγήσεις που τη συναπαρτίζουν,⁴ η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 26 Σεπτεμβρίου 2025

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ο Α΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

Η Β΄ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΕΛΕΝΑ ΑΚΡΙΤΑ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ (ΛΑΚΗΣ) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΡΕΤΤΑΚΟΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΛΗΚΑΡΗ

ΜΑΡΙΑ-ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΚΕΦΑΛΑ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΟΥΛΚΟΥΔΙΝΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΙΩΑΝΝΑ ΛΥΤΡΙΒΗ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΠΑΛΙΟΥΡΑ

ΘΕΟΦΑΝΗΣ (ΦΑΝΗΣ) ΠΑΠΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ

ΜΑΡΙΑ ΣΥΡΕΓΓΕΛΑ

ΜΑΡΙΑ-ΝΕΦΕΛΗ ΧΑΤΖΗΩΑΝΝΙΔΟΥ

ΙΛΧΑΝ ΑΧΜΕΤ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΝΑΓΙΑ) ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΥ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΡΘΕΝΑ (ΠΟΠΗ) ΤΣΑΠΑΝΙΔΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (ΒΙΒΗ) ΔΑΓΚΑ

ΑΣΗΜΙΝΑ (ΣΕΜΙΝΑ) ΔΙΓΕΝΗ

ΣΥΜΕΩΝ ΚΟΥΠΕΛΟΓΛΟΥ

ΘΕΑΝΩ ΦΩΤΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΥΝΤΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ (ΤΖΩΡΤΖΙΑ) ΚΕΦΑΛΑ

---

⁴ Οι απόψεις-προτάσεις των Βουλευτών Μελών της Επιτροπής, που διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια της από 26 Σεπτεμβρίου 2025 συνεδρίασης, καθώς και οι εισηγήσεις που δεν έγιναν αποδεκτές από την πλειοψηφία των Μελών της Επιτροπής, περιλαμβάνονται στα πρακτικά της εν λόγω συνεδρίασης (βλ. https://www.hellenicparliament.gr/UserFiles/e04622a9-2024-47fe-a2f4-dd557cef2882/%CE%A0%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%20_%CE%95%CE%9C%CE%95%20%CE%99%CE%A3%CE%9F%CE%A4%CE%97%CE%A4%CE%91%CE%A3_26.09.2025.pdf)

